

FACT ung team i Norge

Randi Kristine Abrahamsen

Psykologspesialist

KORUS Bergen

Nasjonalt implementeringsteam FACT ung

Hva er **FACT** team?

Flexible
Assertive
Community
Treatment

Oppsøkende og fleksible
Modell utviklet i Nederland

The background of the slide is a light blue-grey color. Scattered across the surface are several white, three-dimensional puzzle pieces. Some pieces are connected in a diagonal line running from the top left towards the bottom right. Other pieces are isolated, floating or lying separately. The lighting creates soft shadows, giving the pieces a sense of depth.

Team på tvers
av
tjenestenivå

Kommune

FACT
ung

Spesialisthelsetjeneste

- Felles eierskap
 - Ansatte fra både kommune og spesialisthelsetjeneste
- Strukturert samhandling og forpliktende samarbeidsavtaler

Et av **Suksesskriteriene**

ACT/FACT og FACT ung

- en helsepolitisk gjenganger

Opptreppingsplan for psykisk helse & Nasjonal helse- og samhandlingsplan beskriver satsingen på ACT/FACT og FACT ung

Helsepolitiske stortingsmeldinger

FACT -tilskuddsordning

- 2015 - Tilskudd for etablering av ACT og FACT team
- 2020 - FACT ung piloter
- Tilskudd til oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer
 - FACT ung – prioritet 1
 - Støtte til forprosjekt 2 år og prosjekt i 4 år
 - Søkes via Statsforvalter
- Kompetansesentre bistår med implementering

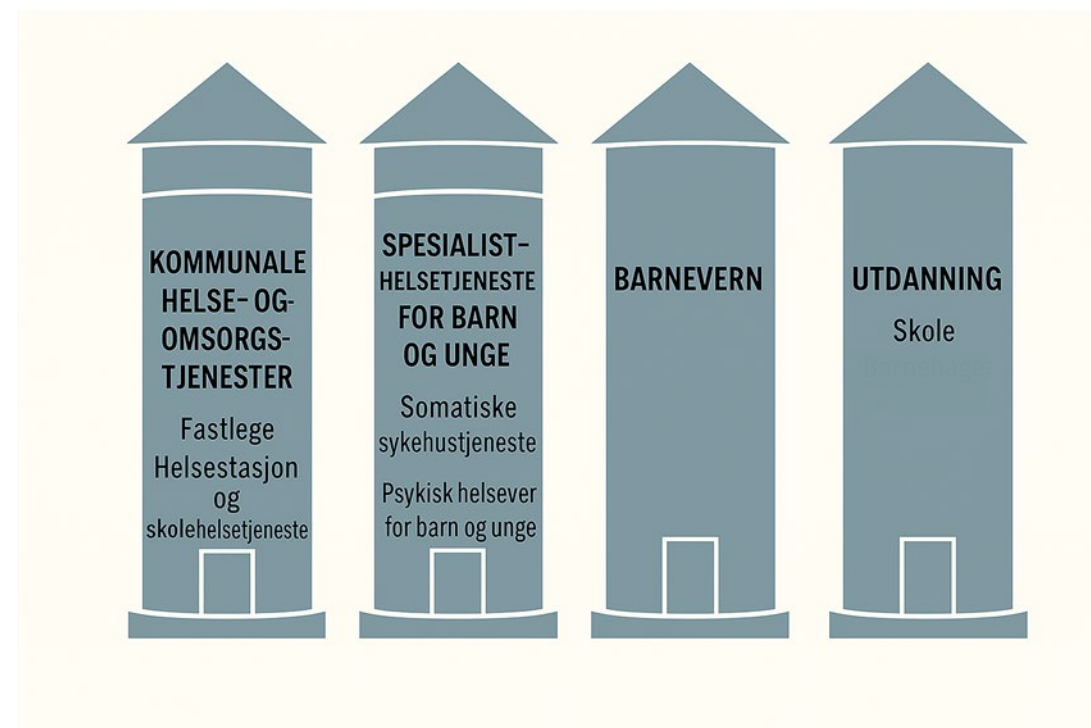
Bakgrunn for satsningen

Organiseringen av tjenester og helsehjelp er organisert stykkevis og delt - SILO

Behov for samhandling og integrerte tjenester

Flere rapporter beskriver

- Eksempelvis Riksrevisjonen (2021), Barneombudet (2020), Statens undersøkelseskommisjon for helse-og omsorgstjenesten (2020), UKOM

Behovet

– integrerte tjenester og samhandling

Gjelder særlig mennesker og ungdommer som har behov som krysser grensene i det offentlige behandlings- og tjenesteapparatet

Trenger kanskje alle siloene - samtidig

Målgruppe

- Unge mellom 12- 25
- Behov for langvarig oppfølging fra flere tjenester og nivå
- Moderate til alvorlig vansker med å fungere på flere områder i livet– som skole, nettverk og sosialt, familie
- Psykisk lidelser- og/eller problematisk bruk av rusmidler (eller mistanke om dette)

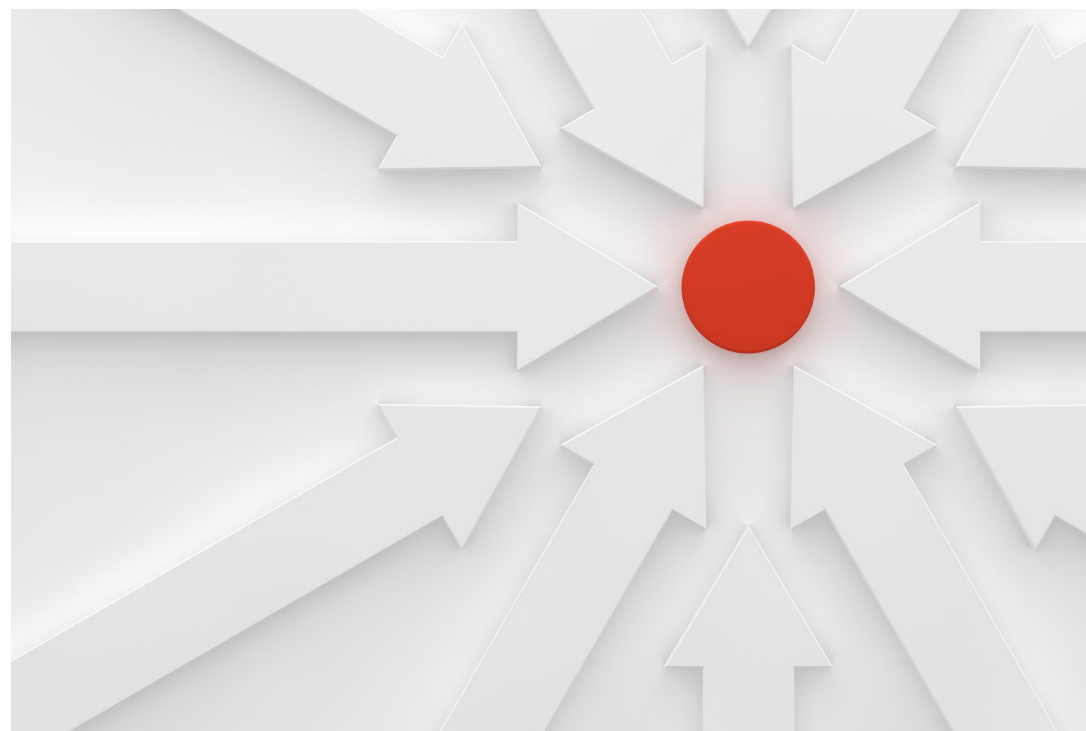

Kjernemålgruppe

Funksjonsnivå betyr mer enn diagnose

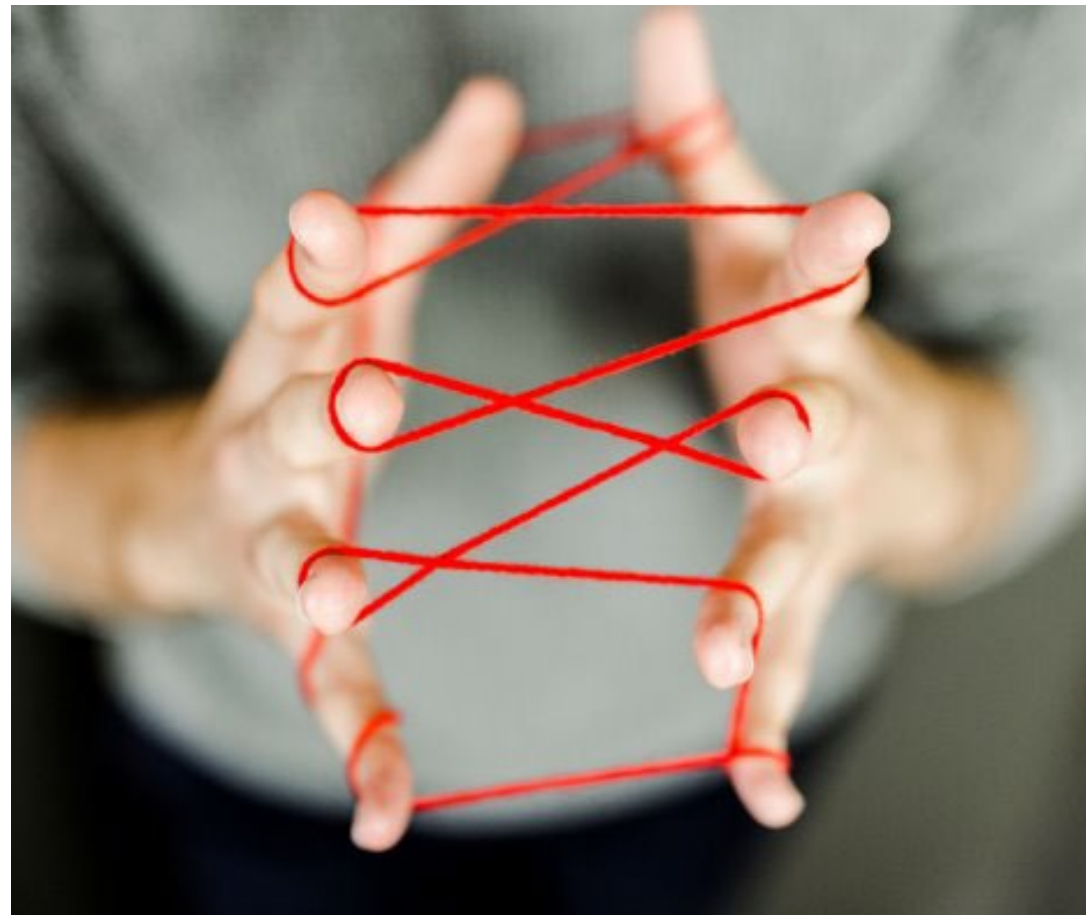
Annen oppfølging og behandling har ikke ført frem

Unge med tiltak fra barnevernet er prioritert gruppe

Grunnprinsipper i FACT-modellen

- Fleksibilitet
- Tverrfaglig teamtilnærming
- Integrert behandling – helhet og sammenheng
- Medvirkning og recovery
- Aktivt oppsøkende
- Deltakelse i lokalmiljøet
- Familie- og nettverksarbeid
- Kunnskapsbaserte metoder

Evaluering av FACT ung – piloter (NKROP 2022)

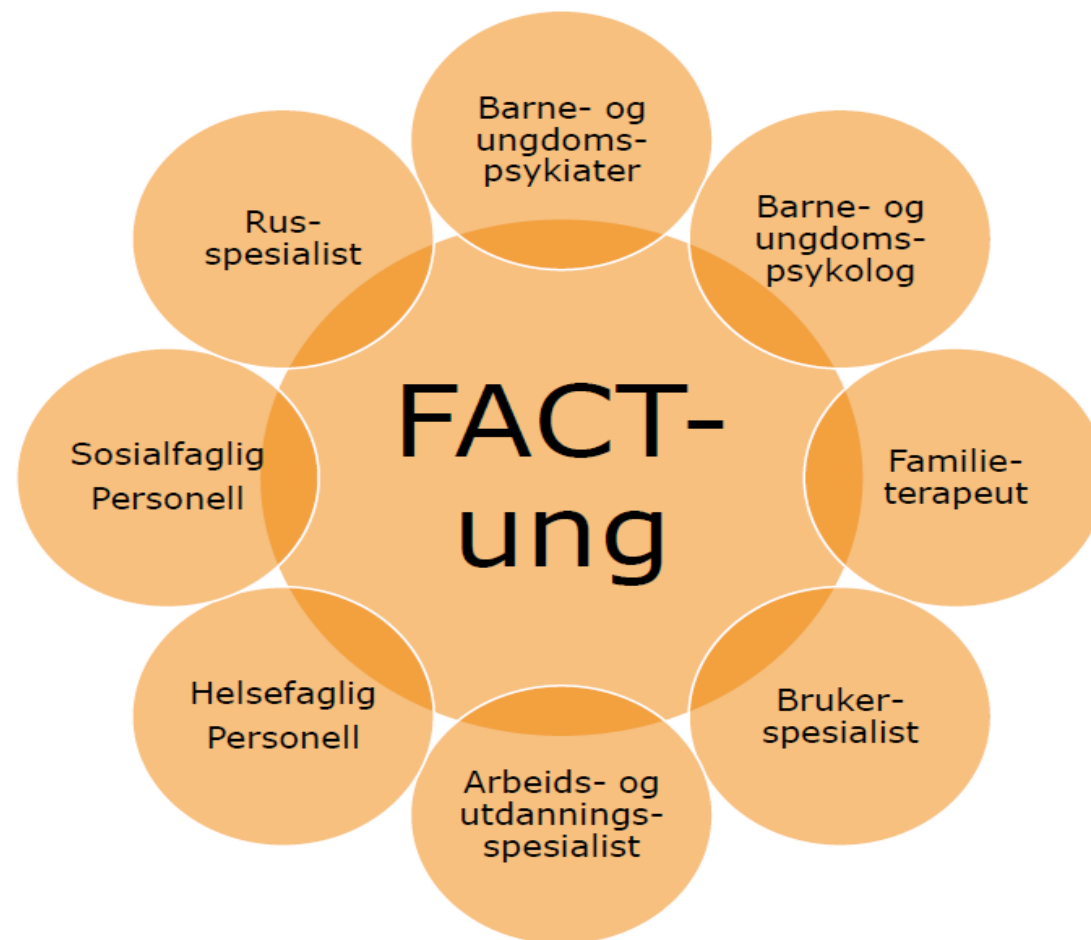
- Ungdommen opplevde å bli sett, hørt og teamet opplevdes mer tilgjengelig og fleksibelt enn andre tjenester
- Fikk lov til å bruke tid
- Mindre problemfokusert
- Pårørende opplevde teamene tilgjengelige og med oppfølging og behandling tilpasset ungdommens behov

Men.....

Teamene nådde ikke ungdom med psykiske vansker i kombinasjon med rusmiddelproblemer i tilstrekkelig grad

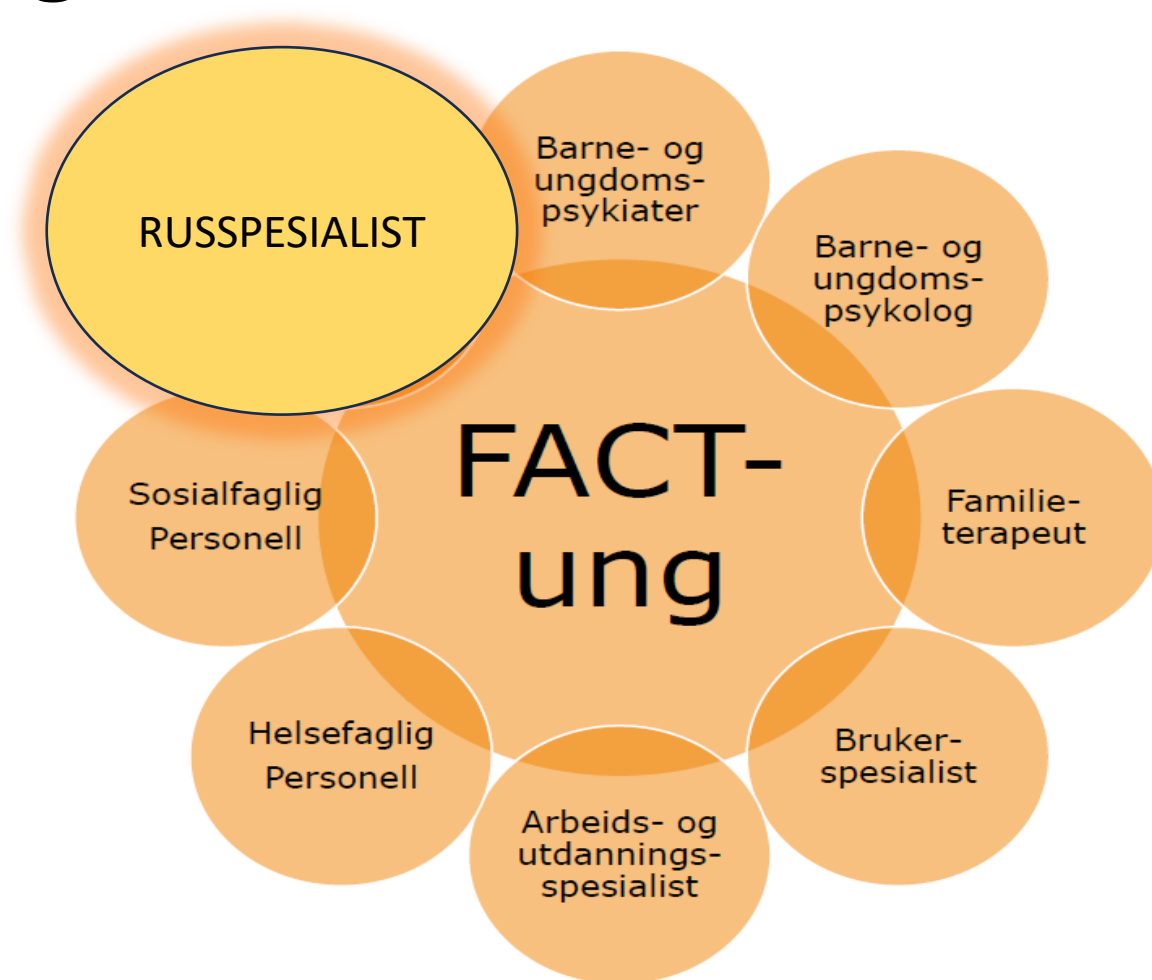
Tverrfaglig teamtilnærming

- Sammensatt av ulike fagkompetanse og ulike spesialistroller
- I tillegg anbefales også barnevernfaglig kompetanse
- Helhetlig og integrert

Tverrfaglig teamtilnærming

- Sammensatt av ulike fagkompetanse og ulike spesialistroller
- Det anbefales også barnevernfaglig kompetanse i alle teamene
- Helhetlig og integrert

Russpesialist- rollen

- Minst 1 års videreutdanning eller klinisk erfaring fra rusbehandling
- Ruskompetanse i det tverrfaglig arbeidet
- Kompetanse på integrert behandling ved både psykisk- og rusmiddellidelser (ROP)

«Dere bare er der»

- kartlegging av 19 FACT Ung team (2024)

- De aller fleste teamene hadde inkludert ungdommer med kjente rusmiddelutfordringer
- 17 % av ungdommene i teamene at teamene hadde kjente rusmiddelutfordringer
- Noe variasjon mellom team i by og mer spredtbygde strøk

«Dere bare er der»

Kartlegging av 19 FACT ung-team våren 2024

Tid og relasjon som tåler å fortelle

- Utfordrende rusmiddelbruk var sjelden henvisningsårsak
- Avdekkes ofte når teamet har blitt mer kjent med ungdommen.
- Siden mange team er i etableringsfase, er det naturlig å tenke at andelen ungdommer med identifiserte rusmiddelutfordringer vil øke

Evaluering 6 FACT ung Vestre Viken (2025)

- Ungdom som har utfordringer knyttet til rusmidler, er i målgruppen for FACT ung
- 18 % av ungdommene - nåværende eller tilbakelagt rusmiddelproblem, eller i noen tilfeller mistanke om det
 - Variasjon i omfang av alvorlighetsgrad
- Teamene har ulik profil
 - Fra 0 – 47 % inklusjon
 - De mest bynære team - størst andel med problematisk bruk av rusmidler
- Det pekes på flere mulige årsaker:
 - Ulik målgruppe inkludert i teamet
 - Ulik ruskompetanse i teamet medfører ulik oppdagelse/fokus

Evaluering Vestre Viken

Ca 30 % - tilbakelagt iløpet av tiden de hadde vært inkludert i FACT ung

- Det er vanskelig å spekulere i om FACT ung har påvirket at disse ungdommene har sluttet med rusmidler, eller om de ville sluttet uansett
- Økt skolenærvær
- Brukertilfredsshet

Unge med alvorlige og sammensatte vansker, inkludert rusmiddelutfordringer er i målgruppen til FACT

Potensiale til å nå og hjelpe

Løfte fokus ved inntak og henvisning

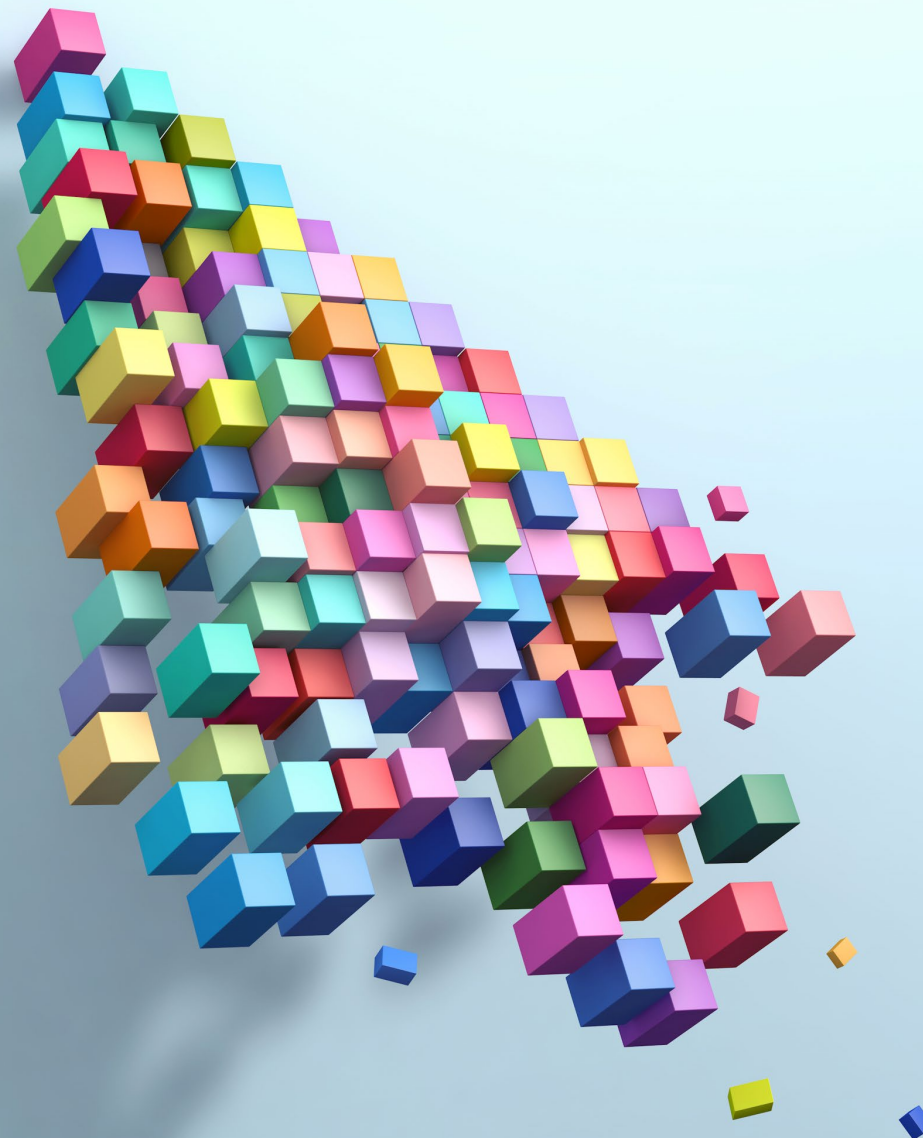
Inkludere rusfaglig kompetanse i teamet

- Avdekke og tilby behandling

2025 og fortsettelsen

- 30 FACT ung team i drift
- 13 pågående forprosjekt
- Statsbudsjettet for 2026
 - ACT/FACT og FACT ung - egen tilskuddsordning

KORUS

 NAPHA

Nasjonalt senter for
erfaringskompetanse
innen psykisk helse

 RBUP

Regionsenter for barn og unges
psykiske helse – Øst og Sør

UiT RKBU Nord

 NTNU
Institutt for psykisk helse
Regionalt kunnskapssenter
for barn og unge – psykisk
helse og barnevern

NORCE
RKBU VEST

 RVTS

Takk for oppmerksomheten